

**Суб'єкти, на яких поширюється дія Закону України « Про
запобігання корупції»
(методичні рекомендації)**

Чинний [Закон України](#) "Про запобігання корупції" визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень. Він також чітко окреслює коло осіб, на яких поширюється антикорупційне законодавство.

Суб'єктами, на яких поширюється дія цього Закону, є:

1) **особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування** (пункт 1 частини першої статті 3 Закону):

а) Президент України, Голова Верховної Ради України, його Перший заступник та заступник, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступники, Голова Служби безпеки України, Генеральний прокурор, Голова Національного банку України, його перший заступник та заступник, Голова та інші члени Рахункової палати, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Уповноважений із захисту державної мови, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

б) народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови;

в) державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;

г) військові посадові особи Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших утворених відповідно до законів військових формувань, крім військовослужбовців строкової військової служби, курсантів вищих військових навчальних закладів, курсантів вищих навчальних закладів, які мають у своєму складі військові інститути, курсантів факультетів, кафедр та відділень військової підготовки;

д) судді, судді Конституційного Суду України, Голова, заступник Голови, члени, інспектори Вищої ради правосуддя, посадові особи секретаріату Вищої ради правосуддя, Голова, заступник Голови, члени, інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, посадові особи секретаріату цієї Комісії, посадові особи Державної судової адміністрації України, присяжні (під час виконання ними обов'язків у суді);

е) особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції, особи начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України;

є) посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, дипломатичної служби, державної лісової охорони, державної охорони природно-заповідного фонду, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну

податкову політику, і центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику;

ж) Голова, заступник Голови Національного агентства з питань запобігання корупції;

з) члени Центральної виборчої комісії;

и) поліцейські;

і) посадові та службові особи інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим;

ї) члени державних колегіальних органів;

й) Керівник Офісу Президента України, його Перший заступник та заступники, уповноважені, прес-секретар Президента України;

к) Секретар Ради національної безпеки і оборони України, його помічники, радники, помічники, радники Президента України (крім осіб, посади яких належать до патронатної служби та які обіймають їх на громадських засадах);

2) **особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування** (пункт 2 частини першої статті 3 Закону):

а) **посадові особи юридичних осіб публічного права**, які не зазначені у пункті 1 частини першої статті 3 Закону, члени Ради Національного банку України (крім Голови Національного банку України), особи, які входять до складу наглядової ради державного банку, державного підприємства або державної організації, що має на меті одержання прибутку, господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі;

б) особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, приватні виконавці, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи, визначені законом);

в) представники громадських об'єднань, наукових установ, навчальних закладів, експертів відповідної кваліфікації, інші особи, які входять до складу конкурсних та дисциплінарних комісій, утворених відповідно до [Закону України](#) "Про державну службу", [Закону України](#) "Про службу в органах місцевого самоврядування", інших законів (крім іноземців-нерезидентів, які входять до складу таких комісій), Громадської ради доброчесності, утвореної відповідно до [Закону України](#) "Про судоустрій і статус суддів";

3) **особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми, а також інші особи, які не є службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією, - у випадках, передбачених цим Законом** (пункт 3 частини першої статті 3 Закону);

4) **кандидати на пост Президента України та кандидати у народні депутати України, зареєстровані в порядку, встановленому законом** (пункт 4 частини першої статті 3 Закону).

Згідно роз'яснень Національного агентства України з питань запобігання корупції (*№ 368 від 08 лютого 2019 року*) під "посадовими особами юридичних осіб публічного права" (включаючи *Державне підприємство «Харківський національний академічний театр опери та балету імені М.В. Лисенка»*) слід розуміти працівників **юридичних осіб публічного права**, які наділені **посадовими повноваженнями здійснювати організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські функції**. Визначальним при цьому є обсяг функцій (обов'язків) відповідного працівника.

Під організаційно-розпорядчими функціями (обов'язками) розуміють обов'язки щодо здійснення керівництва галуззю промисловості, **трудоим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах**, в установах чи організаціях незалежно від форм власності. Такі функції виконують, зокрема, **керівники** міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, **державних, комунальних підприємств**, установ або організацій, **їхні заступники, керівники структурних підрозділів** (начальники цехів, завідувачі відділами, лабораторіями, кафедрами), їхні заступники, **особи, які керують ділянками робіт** (майстри, виконроби, бригадири тощо).

Під адміністративно-господарськими функціями (обов'язками) розуміють обов'язки з **управління або розпорядження державним, комунальним майном** (установлення порядку його зберігання, переробки, реалізації, забезпечення контролю за цими операціями тощо). Такі повноваження в тому чи іншому обсязі є у **начальників планово-господарських, постачальницьких, фінансових відділів** і служб, завідуючих складами, магазинами, майстернями, ательє, **їхніх заступників, керівників відділів підприємств**, відомчих ревізорів та контролерів тощо.

Працівники підприємств, установ і організацій, які виконують професійні, технічні або виробничі функції **визнаються посадовими особами** лише за умови, якщо разом із цими функціями вони виконують організаційно-розпорядчі або адміністративно-господарські обов'язки.

Отже, посадовими особами юридичних осіб публічного права, які є підприємствами (включаючи *Державне підприємство «Харківський національний академічний театр опери та балету імені М.В. Лисенка»*) є керівник підприємства, головний бухгалтер, члени наглядової ради (у разі її утворення), виконавчого органу та інших органів управління підприємства відповідно до Статуту. Інші працівники таких юридичних осіб можуть бути віднесені до посадових осіб юридичних осіб публічного права за умови визнання їх посадовими особами Статутом відповідного підприємства та/або здійснення ними організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій.